

Naisiin kohdistuva väkivalta: EU:n laajuinen tutkimus Kysymyksiä ja vastauksia tutkimusmenetelmistä

Tämä on lyhyt katsaus siihen, miten FRA:n tutkimus naisiin kohdistuvasta väkivallasta tehtiin. Yksityiskohtaiset tiedot ovat [teknisessä raportissa](#).

1. Keitä tutkimuksen vastaajat ovat?

Koko EU:ssa haastateltiin yli 42 000 18–74-vuotiasta naista. Se tarkoittaa 1 500 naista jokaisessa maassa (lukuun ottamatta Luxemburgia, jossa vastaajia oli 900).

Vastaajien alaikäraja oli 18 vuotta tutkimuksen arkaluontoisen aiheen vuoksi ja koska joissakin jäsenvaltioissa on rajoituksia alle 18-vuotiaiden haastattelemiselle ilman vanhempien lupaa.

Lisätietoja vastaajien jakautumisesta esim. sosiodemografisten tekijöiden mukaan on saatavilla tutkimusraportin liitteestä.

2. Miksi, miten ja milloin tutkimus tehtiin?

Tutkimus vastaa naisiin kohdistuvaa väkivaltaa koskevaan Euroopan parlamentin tietopyyntöön, jonka Euroopan unionin neuvosto toisti päätelmissään naisiin kohdistuvan väkivallan poistamisesta EU:ssa.

FRA laati tutkimuksen akateemisten asiantuntijoiden ja naisiin kohdistuvan väkivallan parissa työskentelevien kansalaisyhteiskunnan edustajien avustuksella. FRA:n valitsi avoimen tarjouskilpailun perusteella kenttätöorganisaatiot, jotka testasivat tutkimusta kattavasti vuonna 2011 ja tekivät haastattelut maalisi-syyskuussa 2012. Kenttätöystä vastasi yhteenliittymä, johon kuului Ipsos MORI -tutkimuslaitos, YK:n yhteydessä toimiva Euroopan kriminaalipolitiikan instituutti (HEUNI) ja YK:n alueidenvälinen rikollisuuden ja oikeuden tutkimuslaitos (UNICRI). Ipsos MORI valitsi kustakin EU:n jäsenvaltiosta organisaatiot paikallisia haastatteluja varten.

Yhteenliittymä laati yhdessä FRA:n kanssa haastattelijoiden koulutusohjelman ja koulutti kansalliset kouluttajat helmikuussa 2012. Nämä kouluttajat kouluttivat kussakin maassa valitut naispuoliset haastattelijat. FRA ja sopimuspuolet osallistuivat joihinkin koulutustapahtumiin koulutuksen sisällön valvomista varten.

Kyselylomake käännettiin paikallisille kielille, joita käytettiin vastaajien haastattelemiseen. Ipsos MORI yhdisti tiedot yhtenäiseen tutkimustietokantaan alustavaa EU:n tason vertailevaa analyysia varten. FRA teki lopullisen analyysin.

3. Miten vastaajat valittiin?

Tutkimus perustuu jokaisessa jäsenvaltiossa kansallisesti edustavaan otokseen naisia. Maissa, joissa väestörekistereitä voitiin käyttää otantaa varten, henkilöotokset perustuivat rekistereihin, ja haastattelijat saattoivat ottaa valittuihin naisiin suoraan yhteyttä. Maissa, joissa kyseisiä tietoja ei ollut saatavilla, tutkijat laativat ensin otannan kotitalouksista, ja haastattelijat valitsivat vastaajat kotitaloudessa asuvien naisten joukosta. Haastattelua varten satunnaisesti valitut naiset eivät voineet ehdottaa jotakuta toista haastateltavaksi sijastaan.

4. Miten vastaajien yksityisyys, anonymisuus ja luottamuksellisuus varmistettiin?

Tutkimuksen tekivät ammattihaastattelijat, jotka koulutettiin takaamaan tietojen luottamuksellisuus. Tutkimustietokanta ei sisällä henkilötietoja, joiden avulla vastaajat voisi

tunnistaa. Tietoja analysoitaessa huolehdittiin siitä, että vastaajia ei voi tunnistaa tutkimuksen tuloksista.

5. Miten pitkä kukin haastattelu oli?

Vastaajan kokemukset vaikuttivat suuresti haastattelun pituuteen. Monia väkivaltatapauksia kokeneiden naisten haastattelut kestivät kauemmin kuin suunniteltu 50 minuuttia. Haastattelu-aika oli lyhyempi niillä vastaajilla, jotka eivät olleet kokeneet mitään väkivallan muotoa.

6. Mitä aiheita kyselylomakkeessa käsiteltiin?

Kaikissa jäsenvaltioissa käytetyssä vakiotutkimuslomakkeessa oli kysymyksiä fyysisestä, seksuaalisesta ja henkisestä väkivallasta, uhriksi joutumisesta lapsena, seksuaalisesta häirinnästä ja vainoamisesta (mukaan lukien uudet mediat, kuten internet). Naisia pyydettiin antamaan tietoja omista väkivaltakokemuksistaan, niiden määrästä ja niiden seurauksista heidän elämäänsä. Tutkimuksessa kerättiin myös tietoa poliisille ilmoittamisesta ja ilmoittamatta jättämisestä ja siitä, miten naiset käyttivät muita palveluja, joissa voidaan auttaa uhreja.

7. Kysyttiin tutkimuksessa, keitä väkivallantekijät olivat?

Vastaajilta kysyttiin tutkimuksessa heidän kokemuksistaan väkivallasta, jonka tekijänä olivat lähikumppanit – ihmiset, joiden kanssa naiset olivat haastatteluhetkellä (tai olivat olleet aikaisemmin) naimissa, joiden kanssa he olivat avoliitossa tai seurustelivat. Tutkimuksessa kysyttiin myös väkivallankokemuksista muiden ihmisten tekemänä – tämä sisältää tuntemattomat, tutut, työtoverit tai muut työpaikalla kohdatut ihmiset ja perheenjäsenet (muut kuin kumppani).

8. Miten tutkimuksessa mitattiin fyysisen/seksuaalisen/henkisen väkivallan esiintymistä?

Vastaajilta kysyttiin kysymyksiä tietyistä väkivallanteoista, joita vastaajat olivat saattaneet kokea – kuten potkiminen, läimäiseminen tai lyöminen. Aiemmat tutkimukset ovat osoittaneet, että tällä tavalla vastaajat pystyvät todennäköisemmin muistamaan ja määrittämään väkivaltatapaukset. Kysymyksissä väkivaltakokemuksista ei käytetty ”raiskauksen” tai ”hyväksikäytön” kaltaisia käsitteitä, sillä vastaajat olisivat saattaneet ymmärtää ne eri tavalla.

9. Miten tutkimuksessa mitattiin seksuaalista häirintää?

Vastaajilta kysyttiin, olivatko he kokeneet tiettyjä tapahtumia, jotka olivat heidän mielestään ei-toivottuja ja loukkaavia. Tämä sisälsi seksuaalisesti vihjailevien huomautusten tai vitsien kertomisen, ei-toivotun koskettelun tai suutelun tai loukkaavien, selkeästi seksuaalisten sähköpostien tai tekstiviestien lähettämisen.

10. Miten tutkimuksessa mitattiin vainoamista?

Vastaajille esitettiin luettelo tapahtumista ja kysyttiin, oliko sama henkilö ollut vastuussa tapahtumista. Tapahtumia olivat muun muassa toistuva loukkaavan aineiston lähettäminen (esimerkiksi postitse tai internetissä), uhkaavat tai äänettömät puhelinsoitot tai tapaukset, joissa vastaajaa seurattiin toistuvasti tai hänen omaisuuteensa kajottiin.

11. Miten edustavia tulokset ovat?

Vastaajat valittiin satunnaisotannalla. Tulokset ovat edustavia EU:ssa asuvien 18–74-vuotiaiden naisten kokemusten ja näkemysten suhteen.

12. Ovatko ulkopuoliset tekijät voineet vaikuttaa tuloksiin?

Haastateltavaksi voitiin valita vain yksi naisen kotitaloutta kohti. Haastattelijat eivät paljastaneet tutkimuksen aihetta muille talouden jäsenille. Haastattelut tehtiin paikassa, jossa olivat vain vastaaja ja haastattelijä ja jossa heitä ei voitu häiritä.

Osallistuminen oli vapaaehtoista. Haastattelu voitiin keskeyttää tai järjestää eri aikana sen varmistamiseksi, että haastattelu voitiin tehdä yksityisesti. Vastaaja sai ilmoittaa milloin tahansa, jos hän halusi keskeyttää haastattelun.

Vastaajat saivat myös kertoa itse täytettävässä kyselylomakkeessa kokemuksista, joita he eivät halunneet paljastaa haastattelussa. Tutkimuksessa käytettiin vain naispuolisia haastattelijöitä.

13. Miten tulosten vertailukelpoisuus varmistettiin?

Vertailukelpoisuuden varmistamiseksi FRA teki pilottitutkimuksen vuosina 2010–2011 kuudessa jäsenvaltiossa – Espanjassa, Italiassa, Puolassa, Saksassa, Suomessa ja Unkarissa. Pilottitutkimuksessa käytettiin kyselylomakkeen luonnosta. Pilotissa käytettiin useiden tutkimusmenetelmien yhdistelmää, jolla pyrittiin selvittämään eroja siinä, miten vastaajat eri maissa saattavat ymmärtää tutkimuksen eri kohdat. Tulosten perusteella kyselylomaketta kehitettiin edelleen ennen kuin se viimeisteltiin ja käännettiin käytettäväksi kaikissa jäsenvaltioissa.

Maiden välisistä ja sisäisistä eroista naisiin kohdistuvan väkivallan määrässä on raportoitu myös muissa tutkimuksissa, esimerkiksi WHO:n tutkimuksessa naisten terveydestä ja perheväkivallasta ja Yhdysvaltain kansallisessa tutkimuksessa parisuhdeväkivallasta ja seksuaalisesta väkivallasta.